



**ULUSLARARASI ELEKTRONİK
HABERLEŞME
SEKTÖRÜNDE GELİŞMELER BÜLTENİ**

**Sektörel Araştırma ve Strateji Geliştirme
Dairesi Başkanlığı**

Kasım 2015

SAYI: 95

İçindekiler

YÖNETİCİ ÖZETİ	4
1. ÖRNEK ÜLKELERDEKİ DÜZENLEYİCİ GELİŞMELER	8
ALMANYA	8
FİNLANDİYA.....	8
FRANSA.....	12
İNGİLTERE	14
İSVEÇ	19
HOLLANDA.....	20
ÇİN.....	20
BREZİLYA	21
2. ULUSLARARASI KURULUŞLAR/BİRLİKLER.....	22
OECD	22
GSMA	22
ICANN	25
ENISA	26
ETSI	27
3. AB AVRUPA SAYISAL GÜNDEMİ	29
GENİŞBANT	29

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

ÇİZELGE 1: 700 MHz BANDI İHALE SONUÇLARI.....	13
ÇİZELGE 2: SABİT TOPTAN GENİŞBANT ERİŞİM PİYASALARI ÜÇÜNCÜ TUR MARKET ANALİZİ .	15

ŞEKİLLERİN LİSTESİ

ŞEKİL 1: FRANSA'DA BÖLGELER İTİBARI İLE SPEKTRUMUN UYGUN OLACAĞI TARİHLER	12
ŞEKİL 2: 1GHz ALTINDAKİ MOBİL GENİŞ BANT SPEKTRUMUN İŞLETMECİ BAŞINA DAĞILIM	13
ŞEKİL 3: 700 MHz BANDI ALTINDA 2x5 MHz'LİK BLOK İÇİN FİYAT KARŞILAŞTIRMASI	14

YÖNETİCİ ÖZETİ

Diğer ülke ve uluslararası kuruluşların/birliklerin tecrübelerinden istifade edilmesi ve gündemlerinin takip edilmesi amacıyla söz konusu ülkelerin, uluslararası kuruluş ve birliklerin elektronik haberleşme sektörlerindeki gelişmelerden derlenen “Uluslararası Elektronik Haberleşme Sektöründe Gelişmeler Bülteni” her ay hazırlanmakta ve kamuoyuna duyurulmaktadır.

Bülten kapsamında Avrupa ülkelerinin yanı sıra, Avrupa Birliği'nde (AB) elektronik haberleşme piyasası, genişbant, bulut bilişim, yazılım hizmetleri, açık internet, güvenlik, gelişen teknolojiler ile gelecekte internet başlıkları altında AB'deki teknolojik ve düzenleyici gelişmelere, ABD, Güney Kore ve Çin gibi özellikle genişbant altyapılarının gelişmiş olduğu ülkeler ile elektronik haberleşme sektörüne ilişkin uluslararası kuruluş ve birliklerdeki teknolojik ve düzenleyici gelişmelere yer verilmektedir.

Bu kapsamda; 2015 yılı Kasım ayı bülteninde ülkelere Almanya, Finlandiya, Fransa, İngiltere, İspanya, İsveç, Hollanda, Çin, Brezilya; uluslararası kuruluşlardan da OECD (Organization for Economic Cooperation and Development, Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü), GSMA (GSM Association, GSM Birliği), BEREC (Body of European Regulators for Electronic Communications, Avrupa Elektronik Haberleşme Düzenleyicileri Grubu), ICANN (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers, İnternet Tahsisli Adlar ve Sayılar Kurumu), ENISA (European Union Agency for Network and Information Security, Avrupa Şebeke ve Bilgi Güvenliği Ajansı), ETSI (European Telecommunications Standards Institute, Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü) ile genişbant başlıkları altında AB'de sektöre ilişkin gelişmelere yer verilmiştir.

Bu bültenin hazırlanmasında genel olarak; Cullen International'ın “Telecom Big Five Update” ve BMI'nin “Europe Telecommunication Insight” raporlarının yanı sıra ilgili ülkelerin düzenleyici kurumlarının, uluslararası kuruluşların/birliklerin internet sayfalarından faydalanılmıştır. Bu kapsamda, 2015 yılı Kasım ayı Uluslararası Elektronik Haberleşme Sektöründe Gelişmeler Bülteninde yer alan gelişmeler aşağıda özetlenmektedir:

- Almanya'da Google'ın e-posta hizmeti, Alman Telekomünikasyon Kanununa göre bir kamu telekomünikasyon hizmeti olarak görülmekte olup, Google'ın düzenleyici Kurum BNetzA ve Köln İdare Mahkemesine yaptığı itirazlar da sonuçsuz kalmıştır. Google, son olarak Federal Mahkemeye başvurmuştur.
- Almanya Düzenleyici Kurumu BNetzA, mobil hizmetler için uyguladığı aşağıdan yukarıya maliyet modelinin gözden geçirilmesi konusunu 27 Kasım 2015 tarihine kadar kamuoyu görüşüne açmıştır. Planlanan değişikliklerin çoğu; MIMO (multiple-input multiple-output çok girişli çok çıkışlı,) antenler gibi teknolojik gelişmeleri, LTE (Long-Term Evolution, uzun dönemli evrim) taşıyıcılarını birleştirmeyi ve yeni 700 MHz ile 1452-1492 MHz frekans bantlarını kapsamaktadır.
- Almanya'da veri saklama yasası 6 Kasım 2015 tarihinde kabul edilmiştir. İşletmeciler IP telefondaki kullanıcı verileri dahil bir çok bilgiyi belirli kurallar çerçevesinde saklamakla yükümlü tutulmuştur.
- Finlandiya İletişim Düzenleme Kurumu (FICORA) ile Rusya Frekans Yönetimi Kurumu arasında 700 MHz Frekans Bandının Kullanım Anlaşması imzalanmıştır.
- Finlandiya İletişim Düzenleme Kurumu FICORA, Finlandiya'da 30 farklı yerde analog radyo yayını için 18 yeni programlama lisansı vermiştir.
- Avrupa'da 700 MHz bandında mobil genişbant ihalesi yapan Almanya'dan sonra ikinci ülke olan Fransa'da, 700 MHz frekans bandı ihalesi, yaklaşık 2,8 milyar avroyla sonuçlanmış ve 700 MHz spektrumdaki 60 MHz'lik frekans ihalesini mevcut dört Fransız mobil işletmeci kazanmıştır.
- İngiltere Düzenleyici Kurumu Ofcom tarafından "Çocuklar ve Aileleri: Medyanın Kullanımı ve Tutumlar" Raporu 20 Kasım tarihinde yayımlanmıştır.
- İspanya düzenleyici kurumu CNMC, 'Sabit Yerleşkede Toptan Yerel Erişim Piyasası (3a/2014)', Kitlesele Pazar Ürünlerine Toptan Merkezi Erişim Piyasası (3b/2014)' ve 'Sabit Yerleşkede Yüksek Kalitede Toptan Erişim Piyasası (4/2014)'ni kapsayan sabit toptan genişbant erişim piyasaları üçüncü tur market analiz için taslak kararını kabul etmiştir.
- İsveç Posta ve Telekom Kurumu tarafından bankacılık hizmetlerinde kullanılan şifreli güvenlik cihazlarının engelli ve yaşlılar tarafından kullanılabilirliğinin geliştirilmesi için çeşitli önlemler alınmaktadır.

- Hollanda'da, Tele2 Hollanda tarafından; 12 Kasım'dan itibaren tam LTE-A hizmetinin verilmeye başlanacağı duyurulmuştur.
- Çin'in üç büyük mobil şebeke işletmecisi olan China Mobile, China Unicom ve China Telecom ellerindeki tüm baz istasyonu kulelerini üç şirketin ortaklaşa kurdukları yeni bir şirket olan China Tower isimli şirkete devrettiklerini açıklamışlardır.
- Brezilya Telekomünikasyon Düzenleyici Kurumu ANATEL, uzun zamandır beklenen çoklu bant spektrum ihalesini 17 Aralık 2015 tarihinde yapacağını duyurmuştur. İhale; daha önce kullanılan 1800 MHz frekans bandı ile daha önce kullanılmayan 1900 MHz bandını ve 4G için uygun olan 2500-2650 MHz bantlarını içermektedir.
- OECD tarafından yayımlanan "Yüksek Hızlı Şebekelerin Gelişimi ve Belediye Şebekelerinin Rolü" konulu raporda, OECD ülkelerinde belediye şebekelerinin çok sayıda kişinin hizmet almasında önemli bir rol oynadığı; bu altyapıların yerel toplulukların hedeflerini destekleme, karşılanmamış taleplerin çözümü ve büyüme ve refah açısından yeni fırsatların oluşturulması açısından uygulanabilir ve oldukça etkili bir yol oldukları vurgulanmıştır.
- GSMA Intelligence tarafından, Gelişen Mesajlaşma Piyasasında SMS Hizmetini Geleceği hakkında bir araştırma yapılmıştır. İletişim için özellikle IP tabanlı yeni alternatiflerin ve mesajlaşma uygulamalarının oluşmasının; SMS sayılarının dünya genelinde en düşük seviyede olduğunu ortaya koymuştur.
- LATEM&AB Telekom ve Medya Sempozyumlarının 6'ncısı, 5-6 Kasım tarihlerinde Kolombiya da gerçekleştirilmiştir. Konferansta BEREC Başkanı tarafından rekabet ve yatırım vurgusu yapılmıştır.
- ICANN, 2013 Kayıt Operatörleri Akreditasyon Sözleşmesi Whois Doğruluk Programı Şartnamesi kapsamında gözden geçirme çalışmaları tamamlanmıştır. Topluluk üyelerinden 22 tane görüş alınmış ve Sözleşme'de herhangi bir güncelleme yapılmasına ihtiyaç duyulmadığı sonucuna varılmıştır.
- ENISA tarafından, "Birlikte daha güçlüyüz: bir sonraki siber krizi için hazır olun" sloganlı Siber Avrupa 2016 tatbikat programına ilişkin planlama çalışmaları, 26-27 Ekim 2015 tarihinde 26 farklı ülkeden uzmanların katılımı ile İlk Planlama Konferansı kapsamında resmi olarak başlatılmıştır.

- ETSI tarafından Melez Genişbant Yayın TV (Hybrid Broadcast Broadband - HbbTV) için TS 102 796'nın son versiyonu olan (V1.3.1) Yeni Standart yayınlanmıştır. HbbTV 2.0 kapsamında; eş aygıt desteği ve ileri seviye video sunum özellikleri de standart dokümanına dâhil edilmiştir.
- ETSI tarafından 19 Kasım 2015 tarihinde açık kaynak (open source) ve standartlar üzerine bir zirve düzenlenmiştir.
- AB Komisyonu, 2020 sayısal gündemi çerçevesinde AB çapında kırsal ve kentsel alanlarda en az 30 Mbps hız sağlayacak en iyi 5 projeyi belirlemek için bir yarışma düzenlemiştir.

1. ÖRNEK ÜLKELERDEKİ DÜZENLEYİCİ GELİŞMELER



ALMANYA

1. Google'ın e-posta hizmeti Gmail, elektronik haberleşme hizmeti olarak sınıflandırıldı

Almanya Telekomünikasyon Kanununa (TKG) göre, herhangi bir kişi, kar amaçlı elektronik haberleşme hizmetinin sunması halinde, düzenleyici kurum BNetzA'ya bu faaliyetlerini bildirmekle yükümlüdür. Bu çerçevede BNetzA, 2010 yılı Mayıs ayında Google'dan, Gmail hizmetini BNetzA'ya bildirmesini istemiş ve 2012 yılında da 2.000 avro ceza uygulayacağını bildirmiştir. Google'ın konuya ilişkin itirazı BNetzA tarafından 2014 yılı aralık ayında reddedilmiş ve takip eden süreçte, Google'ın Köln İdare Mahkemesi'ne yaptığı itiraz da Mahkemenin 11 Kasım 2015 tarihli kararı ile reddedilerek Google'ın e-posta hizmeti Gmail, Alman Telekomünikasyon Kanununa göre bir kamu telekomünikasyon hizmeti olarak kabul edilmiştir. Google, Federal Mahkemeye başvurmuştur.

Google, sadece e-posta hizmetini kontrol ettiğini ve mesajların gönderildiği IP şebekesini kontrol etmediğini iddia etmektedir. BNetzA ve Köln İdare Mahkemesi ise, iletişimin bir bütün olarak görülmesi gerektiğini iddia etmektedir. Mahkeme kararında aynı zamanda, AB Adalet Divanının bir kararında (UPC vs. NMHH) yer alan *"işletmeciye ait olmayan bir altyapı aracılığı ile sinyal iletimi, hizmetin tabi olarak sınıflandırılmasıyla ilgili değildir."* şeklindeki tespitine atıf yapmıştır. Mahkemeye göre, Google'ın reklamlardan kazanç elde etmesi nedeniyle, Gmail kullanıcılarını ücretlendirip ücretlendirmemesinin bir önemi bulunmamaktadır.

Hizmetin elektronik haberleşme hizmeti olarak sınıflandırılması durumunda, düzenleyici kuruma bildirilmesine ilaveten, işletmecilerin tüketicilerin korunması, veri saklama ve denetim yükümlülüklerine de tabi olmasını gerektirmektedir.

2. Mobil Hizmetler İçin Maliyet Modelinin Gözden Geçirilmesi

Almanya'da sabit ve mobil çağrı sonlandırma ücretleri 2012 yılından itibaren Almanya düzenleyici kurumu BNetzA tarafından Uzun Dönem Artan Maliyet (LRIC) modeline göre belirlenmektedir. AB Komisyonu, Avrupa'daki saf LRIC modelini ma son birkaç düzenleyici kurumdan biri olan BNetzA'dan, birkaç defa LRIC modeli yerine "saf LRIC" modeline geçmesini istemiş olsa da, ücret belirleme sürecinin ortasında BNetzA'nın mevcut yaklaşımını değiştirmesi mümkün olmamıştır. Bununla birlikte BNetzA, mobil hizmetler için uyguladığı aşağıdan yukarıya (bottom-up) maliyet modelinin gözden geçirilmesine yönelik çalışmaları 27 Kasım 2015 tarihine kadar kamuoyu görüşüne açmış ve taslak doküman LRIC modeli yanında maliyetlerin saf LRIC modeline göre hesaplanmasına da imkan tanımaktadır. Ancak BNetzA, saf LRIC modeline göre hesaplama yapmanın, LRIC modelinden saf LRIC modeline geçileceği anlamını taşımadığını belirtmektedir.

Görüşe açılan dokümandaki değişikliklerin çoğu; MIMO (multiple-input multiple-output çok girişli çok çıkışlı,) antenler gibi teknolojik gelişmeleri, LTE (Long-Term Evolution, uzun dönemli evrim) taşıyıcılarını birleştirmeyi ve yeni 700 MHz ile 1452-1492 MHz frekans bantlarını kapsamaktadır.¹

3. Veri Saklama Yasası

Almanya'da, veri saklama yasası 6 Kasım 2015 tarihinde kabul edilmiştir. İşletmecilerin yükümlülükleri, yasanın resmi gazetede yayımlanmasından 19 ay sonra yürürlüğe girecektir. BNetzA'nın bu tarihten 6 ay önce teknik kuralları detaylı olarak yayımlaması gerekmektedir.

Veri Saklama Yasası Nisan 2015'te Adalet Bakanlığı tarafından sunulan ilkelere dayanmaktadır. Bu ilkelere göre:

¹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <http://www.cullen-international.com/product/documents/B5TEEU20150012> adresinden ulaşılabilmektedir.

- Kamu telekomünikasyon hizmet sağlayıcıları, telefon trafiğini ve konum bilgisini (internet telefonu dâhil) ve internet erişimi verilerini (IP adresi kullanıcısı ve ne zaman kullanıldığı) saklamak zorunda olacaktır.
- E-Posta hizmeti yasanın kapsamı dışında tutulmuştur.
- Tutulan veriler on hafta sonra ve konum verileri dört hafta sonra silinecektir.
- Tutulan veriler sadece Ceza Muhakemesi Kanunu'na eklenen katalog suçları gibi ciddi suçların soruşturulması ve kovuşturulması için kullanılabilir.
- İşletmeciler; şebekelerinin, abonelerine ait kişisel verilerin ve sundukları hizmetlerin güvenliğini sağlamak amacıyla uygun teknik ve idari tedbirleri teknolojik imkânlar göz önünde bulundurularak almalıdırlar.
- İşletmecilere veri saklama sistemleri kurmaları karşılığında bir destek sağlanmayacak, ancak tutulan verilere erişim için ödeme yapılacaktır.

Almanya'da işletmeciler, Avrupa Komisyonu tarafından yapılan eleştirilere rağmen tutulan verileri saklamak zorunda olacaktır. Hükümet ve Parlamento, bu yeni yasayla tasarlanan yüksek veri koruma düzeyini ve gözetimi sağlamanın gerekli olduğunu savunmaktadır.²



1. Finlandiya ve Rusya Arasında 700 MHz Frekans Bandının Kullanım Anlaşması

700 MHz frekans bandının, Finlandiya tarafından sınır bölgelerinde kablosuz genişbant şebekeleri için ve Rusya tarafından hava seyrüsefer hizmeti için kullanımı konusunda, Finlandiya İletişim Düzenleme Kurumu (FICORA) ile Rusya Frekans Yönetimi Kurumu arasında bir anlaşma imzalanmıştır.

² Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <http://www.cullen-international.com/product/documents/B5TEEU20150012> adresinden ulaşılabilmektedir.

2012 yılında yapılan Dünya Radyokomünikasyon Konferansı'nda (WRC-12), 700 MHz frekans bandının TV yayınlarına ek olarak kablosuz geniş bant için de tahsis edilmesi kararlaştırılmıştır. Alınan kararın Dünya Radyokomünikasyon Konferansı (WRC-15) sonrasında yürürlüğe gireceği belirtilmiştir.

Finlandiya'da, 700 MHz frekans bandını boşaltmak amacıyla yapılan televizyon frekans değişiklikleri, 2012 yılında başlamış ve 2016 yılı sonuna kadar tamamlanması planlanmaktadır.

Yeni frekans anlaşması Finlandiya'da yaygın genişbant şebekelerinin oluşturulmasını sağlayacaktır. Anlaşma, sınırın 100 km dahilinde kablosuz genişbant şebekelerinin baz istasyonu yoğunluğuna karşı bazı kısıtlamalar içermektedir ancak bu kısıtlamaların önemli bir maliyet etkisine yol açacağı düşünülmemektedir.

Anlaşma, Rus hava seyrüsefer sistemleri ile Finlandiya kablosuz genişbant şebekeleri arasında sınır bölgesinde enterferans oluşmamasını sağlamak amacıyla bazı kısıtlamalar içermektedir. Kullanım için teknik kısıtlamalar, genişbant şebekelerinin tüm frekans aralığı için aynı ölçüde geçerlidir.

FICORA ayrıca ülkeler arasında imzalanan anlaşmaya Rus TV yayınlarını da dâhil etmek amacıyla Rusya Frekans Yönetimi Kurumu ile görüşmelere devam etmektedir.³

2. Yeni Radyo Programlama Lisansları

FICORA, Finlandiya'da 30 farklı yerde analog radyo yayını için 18 yeni programlama lisansı vermiştir. FICORA tarafından verilen programlama lisanslarının üçte ikisi tamamen yeni frekans bloklarıdır.

Yeni programlama lisanslarının yaklaşık olarak üçte biri, mevcut frekans blokları içine verilen frekansları dâhil ederek, başvuranlar tarafından talep edilen önceden verilmiş

³ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.viestintavirasto.fi/en/ficora/news/2015/finland-andrussiaagreeonuseofthe700mhzfrequencyband.html> adresinden ulaşılabilmektedir.

programlama lisanslarına bağlanmıştır. Programlama lisanslarına tabi frekanslarda radyo yayıncılığının, lisans döneminin başlangıcından itibaren altı ay içinde başlatılması gerekmektedir. Programlama lisanslarının süresi 2019 yılı sonunda sona erecektir.⁴

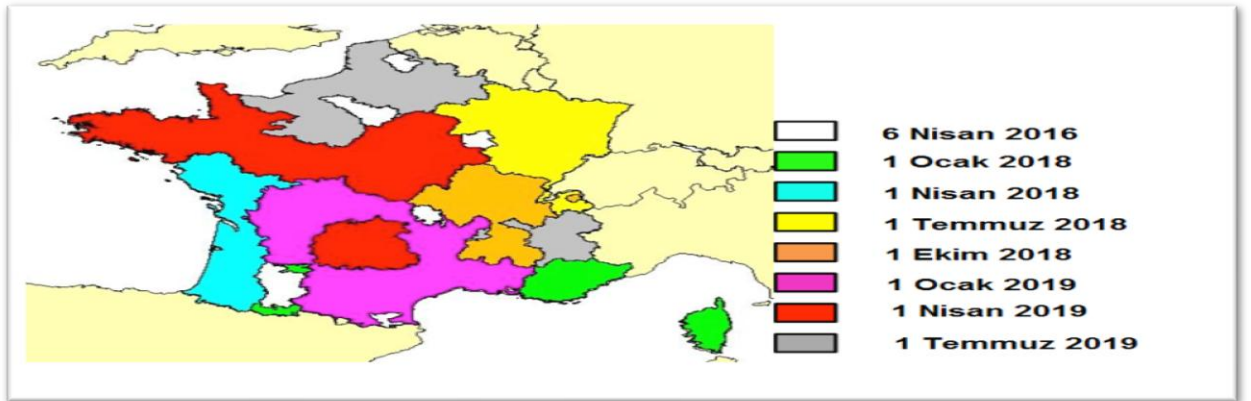


1. Fransa 700 MHz Frekans Bandı İhalesi, Yaklaşık 2,8 Milyar Avroyla Sonuçlandı

Mobil geniş bant haberleşmesi için hükümet tarafından sunulan ve sadece iki gün süren, 700 MHz spektrumdaki 60 MHz'lik frekans ihalesini mevcut dört Fransız mobil işletmeci kazanmıştır. İhale hükümet hazinesine, hükümetin beklentilerinden (2X5 MHz'lik blok başına 416 milyon avro öngörülen) % 12 fazlası olan yaklaşık 2,8 milyar avro kazandırmıştır.

Lisanslar 20 yıl süreyle, 2035 yılı sonuna kadar geçerli olacaktır. Spektrum ise Nisan 2016'dan itibaren belirli bir takvim dahilinde işletmecilerin kullanımına uygun hale getirilecektir (Şekil 1).

Şekil 1: Fransa'da Bölgeler İtibarı ile Spektrumun Uygun Olacağı Tarihler



⁴ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye, <https://www.viestintavirasto.fi/en/ficora/news/2015/newradioprogramminglicencesgrantedforseveralapplicants.html> adresinden ulaşılabilmektedir.

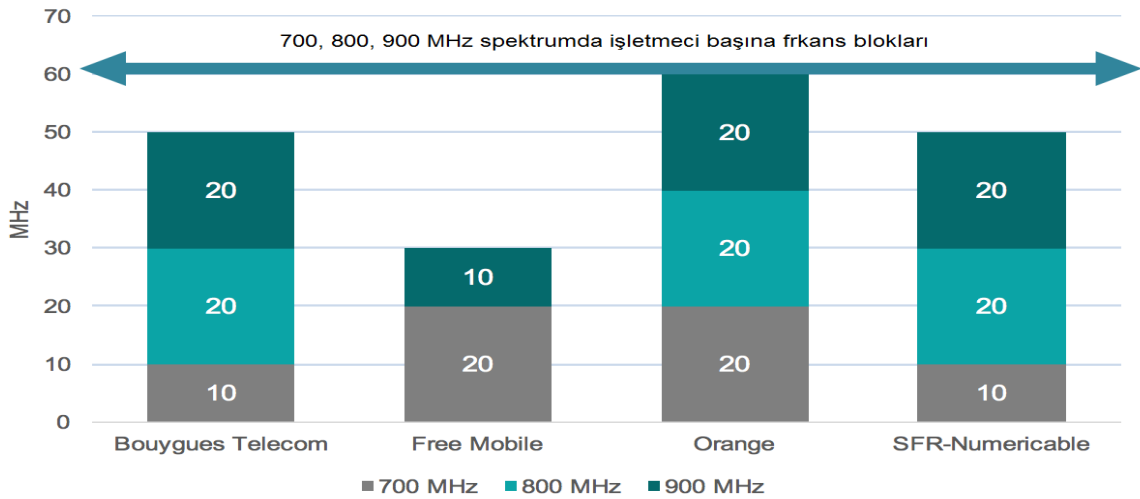
Çizelge 1'de işletmecilerin 700 MHz bandındaki frekans miktarı ve ihale bedeli bilgileri yer almaktadır.

Çizelge 1: 700 MHz Bandı İhale Sonuçları

İşletmeci	Blok sayısı	700 MHz bandında Spektrum (MHz)	Ödenen toplam fiyat (€)	MHz başına fiyat (€)
Bouygues Telecom	1	2X5	467.164.000	4.672
Free Mobile	2	2X10	932.734.001	4.664
Orange	2	2X10	933.078.323	4.665
SFR-Numericable	1	2X5	466.000.000	4.666

Şekil 2'de, ihale sonrasında 1 GHz altı bantlarda, işletmecilerin sahip oldukları frekans miktarı yer almaktadır.

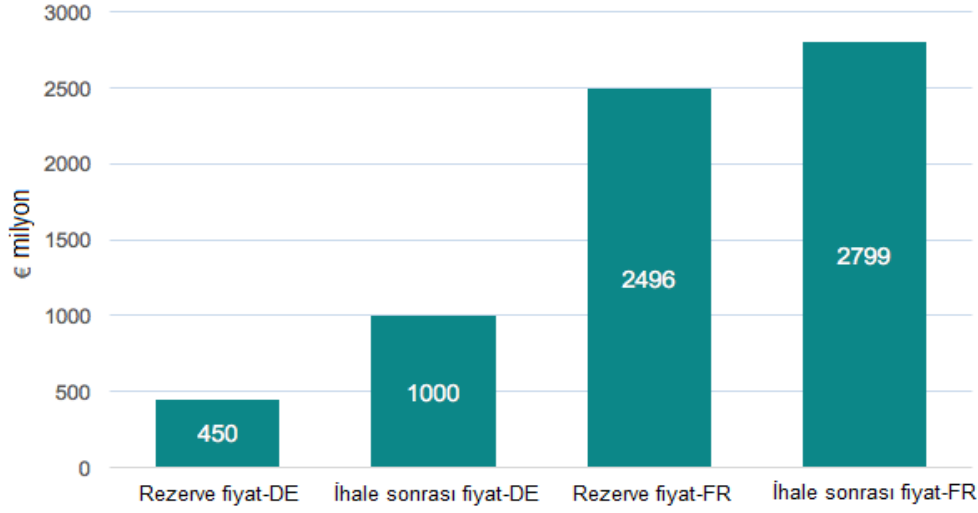
Şekil 2: 1 GHz Altındaki Mobil Geniş Bant Spektrumun İşletmeci Başına Dağılımı



Fransa; Haziran 2015'te sonuçlanan Almanya'nın çoklu bant ihalesinden sonra 700 MHz bandında mobil geniş bant hizmetleri için ihale yapan ikinci Avrupa Birliği

ülkesidir. Şekil 3'te, Almanya ve Fransa'daki 700 MHz bandında yapılan ihalelere ilişkin fiyat karşılaştırması yer almaktadır.⁵

Şekil 3: 700 MHz Bandı Altında 2x5 MHz'lik Blok İçin Fiyat Karşılaştırması



İNGİLTERE

1. Ofcom'un “Çocuklar ve Aileleri: Medyanın Kullanımı ve Tutumlar” Raporu

İngiltere Düzenleyici Kurumu Ofcom tarafından “Çocuklar ve Aileleri: Medyanın Kullanımı ve Tutumlar” Raporu 20 Kasım 2015 tarihinde yayımlanmıştır. Söz konusu raporda bazı tespitlere yer verilmiştir. Bunlardan önem arz edenlere aşağıda yer verilmektedir⁶:

- 8-15 yaş arasındaki çocuklar/gençler on yıl öncesine göre iki kat daha fazla internette zaman geçirmektedir ki bu haftada 15 saatin üstündedir.
- Çocukların çoğu internetten elde ettiği bilgileri sorgulamamaktadır. Bunların %19'u Google vb. arama motorlarından elde ettiği bilgilerin doğru olduğunu

⁵ Konuya ilişkin ayrıntılı <http://www.cullen-international.com/product/documents/FLTEEU20150101> adresinden ulaşılabilmektedir.

⁶ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <http://media.ofcom.org.uk/news/2015/digital-natives-lack-online-nous/> adresinden ulaşılabilmektedir.

düşünmekte, sadece üçte biri reklamların burada önem arz ettiğinin farkındadır.

- Sosyal medyadan elde ettiği bilgilerin tamamen doğru olduğuna inanların oranı %8 seviyesindedir.
- Dünyadaki gündemi takipte, çocukların doğru ve gerçek bilgiyi elde etme düşüncesi ile YouTube'u kullanmaya yöneldikleri görülmektedir. Burada yer alan videoları seyreden çocukların yarısı reklamların paylaşımlarda önemli olduğunun farkında olmasına rağmen diğer yarısı bunun farkında değildir.
- Ailelerin %90'ı çocuklarının internet kullanımını, filtreleme gibi teknik yollarla, konuşarak veya tavsiyelerde bulunarak, internete bazı kurallarla erişimlerine izin vererek yönlendirmeye çalıştıkları görülmektedir.



İSPANYA

1. CNMC'nin, Sanal Ayrıştırılmış Yerel Erişim (SAYE) Hizmeti de Dâhil Toptan Genişbant Düzenlemeleri İçin Değişiklik Önerisi

İspanya düzenleyici kurumu CNMC, 'Sabit Yerleşkede Toptan Yerel Erişim Piyasası (3a/2014)'nı, Kitlesel Pazar Ürünlerine Toptan Merkezi Erişim Piyasası (3b/2014)'nı ve 'Sabit Yerleşkede Yüksek Kalitede Toptan Erişim Piyasası (4/2014)'nı kapsayan sabit toptan genişbant erişim piyasaları üçüncü tur market analiz için taslak kararını kabul etmiştir. 24 Kasım tarihinde Avrupa Komisyonuna iletilen taslak doküman farklı coğrafi bölgelerde geçerli olan rekabet koşullarındaki farklılıkları da ihtiva etmektedir.

Çizelge 2: Sabit Toptan Genişbant Erişim Piyasaları Üçüncü Tur Market Analizi

'Sabit Yerleşkede Toptan Yerel Erişim Piyasası' (3a/2014)	Kitlesel Pazar Ürünlerine Toptan Merkezi Erişim Piyasası' (3b/2014)
EPG (Etkin Piyasa Gücü) mevcut, ancak rekabetin yeterli seviyede olduğu değerlendirilen 34 ilde SAYE yükümlülüğü mevcut değil	Birinci Bölge EPG yok Düzenleme mevcut değil
	İkinci Bölge EPG mevcut Fakat rekabetin yeterli seviyede olduğu değerlendirilen 34 ilde katman 2 seviyesinde sunulan Ethernet Seviyesinde Veri Akış Erişimi (Ethernet VAE) yükümlülüğü mevcut değil

Düzenleyici Kurum CNMC'nin 18 Kasım tarihli taslak kararına yönelik kamuoyu görüşleri 2014 yılı Aralık ayında alınmış olup, iletilen görüşler sonrasında gerçekleştirilen bazı düzeltmeler aşağıda özetlenmektedir:

- 3a/2014 pazarında: Yerleşik işletmeci Telefonica, taslak dokümanda 9 il için öngörülmesine rağmen, nihai kararda 34 ilde SAYE hizmeti yükümlülüğünden muaf tutulmasına karar verilmiştir. Buna gerekçe olarak yeni nesil erişim şebekeleri üzerinde yeterli seviyede rekabetin varlığı ve mevcut tablonun değişmeyeceği belirtilmiştir.
- 3b/2014 pazarında: Telefonica bina içi fiber kabloları maliyet esaslı tarifeler üzerinden talep edenlere kullanırmakla yükümlü kılınmamış, binaya ilk altyapı kurulumunu yapan işletmecinin makul fiyatlarla bu altyapıyı talep eden işletmecilere kullanırmasına dair, hâlihazırda mevcut bulunan simetrik yükümlülüğün devamına karar verilmiştir.
- 3b/2014 pazarının iki alt pazar olarak ele alındığı coğrafi segmentasyonun devamına karar verilmiş, buna göre Telefonica'nın bakır şebekesinin %57'sini ve 703 adet yerel seviyede anahtarlama ekipmanını ihtiva eden birinci bölgede herhangi bir yükümlülük öngörülmemiş; ikinci bölgede ise Telefonica, bakır ve fiber şebekelerin her ikisinde de, hesap ayrımı ve maliyet muhasebesi yükümlülükleriyle birlikte 2'nci katman ürünü olan Ethernet Seviyesinde Veri Akış Erişimi hizmeti sunmakla yükümlü kılınmıştır.
- 4/2014 pazarında (Sabit Yerleşkede Yüksek Kalitede Toptan Erişim Piyasası) ise ulusal çapta, kiralık devre sonlandırma hizmetine dair mevcut yükümlülüklerin devamına karar verilmiştir.

CNMC'nin kararına ilişkin her bir pazar kırılımında, aşağıdaki detaylara yer verilmektedir.

1. Sabit Yerleşkede Toptan Yerel Erişim Piyasası (3a/2014)

Tüm ülke genelinde bakır şebekeler üzerinden yerel ağa ayrıştırılmış erişim (YAPA) hizmeti ve ilgili diğer pasif şebeke altyapısına erişim yükümlülüklerinin devamı öngörülmektedir. Bakır'ın safha safha toplanmasına ilişkin süreç basitleştirilmiştir:

- Bir santral sahasında abonelerin %25'ine bakır ile erişildiği durumlarda, bakırların kaldırılması öngörülmektedir.
- Eğer santralden hizmet sunulan toptan seviyede hiçbir müşteri yoksa, altı aylık bir garanti süresi içerisinde mevcut bakır kablolar bekletilecektir. Eğer bir YAPA işletmecisi veya başkaca bir toptan erişim hizmetlerin kullanan işletmeci mevcutsa, 5 yıllık daha uzun bir garanti süresi öngörülmektedir.
- Eğer abonelerin fiber şebekelere taşınması ihtiyacı durumu söz konusu ise, altı aylık ilave bir süre öngörülmektedir. Bu süre otomatik olarak uzamamakta olup, Telefonica öngörülen tarihte bakır hatları toplamakla yükümlüdür.

Eve Kadar Fiber Şebeke (FTTH) Yükümlülükleri: En önemli ürün olarak Telefonica'nın eve kadar fiber şebekesi üzerinden SAYE yükümlülüğü (34 il hariç) tanımlanmıştır. Düzenleyici kurum, SAYE'nin nihai kararın tebliğini müteakip 18 ay içerisinde uygulanabileceğini öngörmektedir.

SAYE hizmetinin sunumuna ilişkin tüm teknik detaylar kamuoyu ile paylaşılmamıştır. Bununla birlikte temel olarak, trafiğin yerel santrallerde optik dağıtım çatısında alternatif işletmeciye teslim edileceği ve yerleşik işletmecinin sunduğu hizmetin teknik ve ekonomik tekrarlanabilirliğinin temin edilmesi gerektiği hususları açıkça ortaya konulmuştur. Hesap ayrımı ve maliyet muhasebesi ise getirilen diğer yükümlülüklerdir.

Bina içi fiber optik kablo yükümlülükleri: 2009 yılında simetrik bir yükümlülük olarak tüm işlemeciler makul fiyatlarla bina içi fiber altyapısına erişim sağlamakla yükümlü kılınmıştır. CNMC, son tur pazar analizinin başında bahse konu hizmet için Telefonica'ya EPG yükümlülüğü kapsamında maliyet esaslı tarife belirleme ve referans teklif yayımlama yükümlülüğü öngörmesine rağmen, nihai noktada EPG yükümlülüğüne ihtiyaç bulunmadığını, 2009'da gerçekleştirilen düzenlemenin aynı şekilde devam etmesi yaklaşımını kabul etmiştir.

2. Kitleseel Pazar Ürünlerine Toptan Merkezi Erişim Piyasası (3b/2014)

Pazar analizi kapsamında bu piyasa iki coğrafi alt pazarda ele alınmıştır. Telefonica'nın bakır şebeke altyapısının bulunduğru, her birinin perakende genişbant pazarında en az %10 pazar payına sahip olduğı asgari iki YAPA işletmecisinin faaliyet yürüttüğü ve Telefonica'nın perakende piyasada pazar payının %50'den daha az olduğı bölgeler birinci bölge olarak ayrılmış ve burada herhangi bir EPG işletmecisi tanımlanmamış, diğere bir ifadeyle deregölasyon öngörölmüştür. Mevcut yükümlölüklerin ise nihai kararın yayımını müteakip eden altıncı ayda sona ereceğı ifade edilmiştir.

İkinci bölge olarak isimlendirilen, birinci bölge haricindeki tüm coğrafi alanlarda ise Telefonica EPG'ye sahip işletmeci olarak tespit edilmiştir. 3a/2014 pazarında SAYE hizmetinin tümüyle uygulanabilir olduğı zamana kadarki süre içerisinde, herhangi bir hız kısıtı olmadan (halihazırda bakır şebeke üzerinden toptan genişbant erişim hizmeti kapsamında en fazla 30 Mbit/sn hızında hizmet sunulmaktadır) ürünleri Katman 2 ürünü olarak Ethernet Seviyesinde Veri Akış Erişimi hizmeti sunma yükümlölüğü öngörölmektedir. Bu yükümlölük, yeterli seviyede rekabetin olduğı değereendirilen ve SAYE yükümlölüğü öngörölmeyen 34 il için geçerli değildir.

3. Sabit Yerleşkede Yüksek Kalitede Toptan Erişim Piyasası (4/2014)

CNMC, bu pazara dair yaptığı analizinde ayrıntılı değereendirmeler ve tanımlamalar yapmadan belirli bazı bakış açılarını ortaya koymuştur. İlk bakışta görölebildiğı kadarıyla, CNMC tarafından düşük hızlı kiralık devreler ile, kurumsal müşterilerin yüksek hızlı genişbant bağlantılarının birbirleriyle ikame olup olmadığı detaylıca incelenmiş, nihayetinde 2013 yılında gerçekleştirdiğı kiralık devre sonlandırma piyasası ile getirilen yükümlölüklerin devamını öngörümüştür.

Pazar analizine tüm ülke geneli için bir değereendirme yapılmış ve Telefonica'nın %80'e yakın pazar payına sahip olmasından dolayı, ilgili şirket EPG olarak tespit edilmiştir. Buna göre Telefonica sahip olduğı bakır ve fiber şebekeler üzerinden, kurumsal müşterilere yüksek kaliteli hizmet seviyesi taahhütleri ile Katman 2 Ethernet Seviyesinde Veri Akış Erişimi hizmeti sunmakla yükümlüdür.

Bireysel müşteriler için geçerli olduğu şekliyle, kurumsal müşteriler için de bakır şebeke üzerinden sunulan hizmetlerin maliyet esaslı tarifeler üzerinden, fiber şebeke üzerinden sunulan hizmetlerde ise ekonomik tekrarlanabilirliğe imkân veren tarifelerle sunulması gerekmektedir. Bunlara ilaveten, bu pazarda da maliyet muhasebesi, hesap ayırımı, şeffaflık ve ayırım gözetmeme yükümlülükleri mevcut olup, diğer taraftan Telefonica'nın perakende tarifeleri ardıl tarife kontrolüne tabidir. Buna göre, Telefonica vergiler hariç 100.000 avro ve üstü yıllık faturaya sahip kurumsal müşterilere uyguladığı tarifeleri takip eden yarıyılın başında düzenleyici kuruma bildirmektedir⁷.



İSVEÇ

1. Bankacılık Hizmetlerinde Şifreli Güvenlik Cihazlarının Engelli ve Yaşlılar Tarafından Kullanılabilirliğinin Sağlanması

İsveç Posta ve Telekom Kurumu tarafından, banka **Şifreli Güvenlik Cihazlarının** kullanımı geliştirmek için çeşitli önlemler alınmaktadır. Bu cihazların özellikle engelli ve yaşlı insanların kullanımını kolaylaştırmak ve kullanımını artırmak için alınacak önlemlere yönelik çalışmalarından birkaçı aşağıda yer almaktadır;

- Ekrandaki numaralar arasında boşluk bulunması,
- Parlak görüntü ve tuş takımı sağlaması,
- Giriş ve imzalama bilgilerinin daha uzun süreli görünür olması,
- Konuşan Şifreli Güvenlik Cihazları hakkında daha fazla bilgi sağlanması.

Konuşan **Şifreli Güvenlik Cihazları** birçok kullanıcı tarafından takdirle karşılanmaktadır. Konuşan cihazlar birçok zihinsel engelli ya da öğrenme bozukluğu olan kişilerin bile hayatını kolaylaştırmaktadır. Ancak hedef kitlenin büyük çoğunluğu bankalarda bu tarz bir hizmet verildiğinin farkında değildir. Görme engelliler de kullanım esnasında hangi tuşa basacakları, ilgili tuşun yeri gibi sesli yönlendirmeleri

⁷ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <http://www.cullen-international.com/product/documents/FLTEEU20150104#TFixedWholesale> adresinden ulaşılabilmektedir.

daha çok talep etmektedir. Bankaların bu tarz hizmetler verebildiğinin çeşitli kanallardan duyurulması istenmektedir.⁸



1. Tele2 Hollanda'dan LTE-Advanced (LTE-A) Hizmeti

İsveç sermayeli Telekom grubu Tele2 tarafından; 12 Kasım'dan itibaren tam 4G LTE-A hizmetinin verilmeye başlanacağı duyurulmuştur. Tele2 Hollanda tarafından yapılan açıklamada; 12 Kasım'dan itibaren bütün ülkede 800MHz ve 2600MHz bandlarındaki taşıyıcılarla 225Mbps teorik indirme hızı ile hizmet verilmeye başlanacağı ifade edilmektedir. Mobil veri kullanımı için son üç yılda Avrupa'da en yüksek ücreti ödeyen kullanıcılar için süper hızlı yeni LTE-A ağının hizmete girmesiyle, daha iyi kapsamanın en düşük ücretle sunulacağı duyurulmuştur.⁹



1. Çin'deki Üç Büyük Mobil İşletmeci, Baz İstasyonu Kulelerini Devrediyor

Çin'in üç büyük mobil şebeke işletmecisi olan China Mobile, China Unicom ve China Telecom ellerindeki tüm baz istasyonu kulelerini üç şirketin ortaklaşa kurdukları yeni bir şirket olan China Tower isimli şirkete devrettiklerini açıklamışlardır. Geçtiğimiz aylarda detayları şekillendirilen anlaşmaya göre her işletmeci elindeki kuleleri China Tower şirketine devredecek ve yeni şirkete devrettiği kulelerin değeri oranında ortak olacaktır. 30 Kasım 2015 tarihi itibarıyla tüm devirler gerçekleştirilmiş olup son durumda China Tower şirketinin içerisinde China Mobile'ın %38, China Unicom'un

⁸ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye, [http://www.pts.se/en-GB/Documents/Reports/Disabled/2015/Assessment-of-the-Usability-of-Bank-Tokens-for-Persons-with-Disabilities-and-the-Elderly/-/](http://www.pts.se/en-GB/Documents/Reports/Disabled/2015/Assessment-of-the-Usability-of-Bank-Tokens-for-Persons-with-Disabilities-and-the-Elderly/) adresinden ulaşılabilmektedir.

⁹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.telegeography.com/products/commsupdate/articles/2015/11/11/tele2-nl-announces-full-lte-a-launch/> adresinden ulaşılabilmektedir.

%28,1, China Telecom'un %27,9 ve China Reform Corporation'ın %6 payı bulunmaktadır. Söz konusu üç şirket kule yönetimini tek bir şirket altında toplayarak yatırım ve işletme giderlerini düşürmeyi amaçlamaktadır. Buna ek olarak gereksiz altyapı yatırımının önüne geçilecek ve gelecekteki altyapı ihtiyaçları daha sağlıklı planlanacaktır¹⁰.



BREZİLYA

1. ANATEL Çoklu Bant Spektrum İhalesi

Brezilya Telekomünikasyon Düzenleyici Kurumu ANATEL, uzun zamandır beklenen çoklu bant spektrum ihalesini 17 Aralık 2015 tarihinde yapacağını duyurmuştur. Yapılacak olan ihale daha önce satılmamış ya da iade edilen seçili spektrum bloklarından oluşmaktadır. Satış; daha önce kullanılan 1800 MHz frekans bandı ile daha önce kullanılmayan 1900 MHz bandını ve 4G için uygun olan 2500-2650 MHz bantlarını içermektedir.

Hazırlanan dokümanına göre ihale A,B ve C olmak üzere 3 kısımda gerçekleştirilecektir. A kısmında; 1800 MHz bandında 2*15 MHz frekans bölmeli dubleks bloklarının yanında, 2*2,5 MHz ve 2*5 MHz blokları da yer alacaktır. B kısmı 2500 MHz frekans bandında 2*10MHz'lik bloklardan oluşmaktadır. Son olarak ihalenin C kısmı; 1900 MHz bandında 2 adet 2*5MHz spektrum bloğunun yanında, eşleştirilmemiş 2500 MHz spektrum bandında 15MHz ve 35MHz'lik bloklardan oluşmaktadır.¹¹.

¹⁰ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye

<https://www.telegeography.com/products/commsupdate/articles/2015/11/03/big-three-transfer-tower-assets/> adresinden ulaşılabilmektedir.

¹¹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye

<https://www.telegeography.com/products/commsupdate/articles/2015/11/10/anatel-confirms-17-december-as-spectrum-auction-date/> adresinden ulaşılabilmektedir.

2. ULUSLARARASI KURULUŞLAR/BİRLİKLER



OECD

1. Yüksek Hızlı Şebekelerin Gelişimi ve Belediye Şebekelerinin Rolü

OECD tarafından yayımlanan “Yüksek Hızlı Şebekelerin Gelişimi ve Belediye Şebekelerinin Rolü” konulu raporda¹² İsveç, Avustralya, Danimarka, Japonya, Hollanda, Yeni Zelanda, Birleşik Krallık ve Amerika’dan bazı belediyelerin genişbant Őebekelerine ilişkin başarılı veya yetersiz deneyimleri incelenmiştir. Bazı örneklerde, alternatif bir altyapı sunarak veya daha önce bulunmayan bölgelerde gelişmiş telekom hizmetleri sunarak rekabet artışı sağlamışlardır. Açık erişim yaklaşımıyla altyapı ve hizmet sunumunu ayrıştırarak perakende rekabeti mümkün kılmışlardır. Böylece sağlık ve eğitim hizmetlerini geliştirmek; yeni firmalar, girişimciler ve genç nüfusu cezbetmek suretiyle bölgelerinde sosyal ve iktisadi gelişime belirgin katkı sağlamışlardır. Ayrıca mobil işletmeciler de kablosuz Őebekelerinde trafik taşıması (backhaul) amaçlı ihtiyaç duydukları fiberleri bazı belediyelerden kiralayabilmektedirler.

Diğer yandan, kapsamlı yatırım ihtiyacı ve karmaşık yapıların yönetim zorluğu nedeniyle riskler de oluşmakta olup, bu nedenle organizasyonel ve finansal yeterliliklerin sağlanması gerekmektedir. Ayrıca belediye altyapıları kamu fonu ile özel şirketlerle doğrudan rekabete girmek ve bazı durumlarda toptan veya perakende seviyede tekel benzeri bir yapı oluşturmak suretiyle rekabet tartışmalarına neden olmaktadır.

Raporda özetle, OECD ülkelerinde belediye Şebekelerinin çok sayıda kişinin hizmet almasında önemli bir rol oynadığı; bu altyapıların yerel toplulukların hedeflerini destekleme, karşılanmamış taleplerin çözümü ve büyüme ve refah açısından yeni

¹² Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <http://www.oecd-ilibrary.org/content/workingpaper/5jrql7rvns3-en> adresinden ulaşılabilir.

fırsatların oluşturulması açısından uygulanabilir ve oldukça etkili bir yol oldukları vurgulanmıştır.¹³



1. Gelişen Mesajlaşma Piyasasında SMS Hizmetini Geleceği

Akıllı telefonlar ve mobil internet kullanımının artması ile birlikte, mobil piyasalar doygunluğa ulaşırken; ses ve SMS ücretleri en düşük seviyelerde yer almaktadır. İletişim için özellikle IP tabanlı yeni alternatifler oluşmakta; IP tabanlı mesajlaşma uygulamaları mevcut SMS piyasasına ciddi bir baskı oluşturmakta ve SMS sayıları dünya genelinde 2010 yılından bu yana düşmektedir.

Bu durum çoğu piyasada görülse de istisnalar da bulunmaktadır. GSMA Intelligence tarafından 2015 yılında yapılan bir araştırmaya göre gelişmiş ülkeler içerisinde bulunan ABD, Fransa ve Belçika piyasaları SMS hizmetini yüksek oranda kullanmaya devam etmekte olup bunun temel sebebi özellikle 2012 yılından sonra SMS hizmetini ücretsiz olarak sunan tarife modellerinin artmasıdır. Kampanyalar nedeniyle kişi başı atılan SMS sayısı artsa da SMS hizmeti sunan tarifeleri tercih eden kullanıcı sayısı tüm kullanıcıların ancak %20'sine ulaşabilmesi nedeniyle, SMS sayısının düşmemesi SMS gelirlerinin de düşmemesini sağlayamamaktadır.

SMS hizmetinin uygulamadan-insana (A2P) kimlik doğrulama, bilgilendirme ve işlem gerçekleştirme konularında tutarlı ve güvenilir olması nedeniyle SMS tabanlı A2P platformların kullanımı sıklıkla artmakta olup İngiltere Ulusal Sağlık Hizmeti gibi kurumsal bazda çok büyük organizasyonlar dahi sağlık randevularını e-posta yerine SMS ile yapmaya başlamıştır. SMS hizmetinin A2P alanında kullanımı işletmeciler için büyük bir kar potansiyeli yaratmakta olup gelecekte mobil kimlik ve nesnelerin interneti gibi kavramların gelişmesiyle birlikte daha da önemli hale gelmesi

¹³ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <http://oecdinsights.org/2015/11/26/municipal-networks-contribute-to-increased-broadband-coverage/> adresinden ulaşılabilir.

beklenmektedir. Bu nedenle, SMS hizmetinin yaşam döngüsünün daha uzunca bir süre devam etmesi beklenmektedir.

Ancak, A2P hizmetinin yaratacağı ek gelirin SMS hizmetlerindeki toplam gelir kaybını telafi etmeye yeterli olmayacağı tahmin edilmektedir.

Bu noktada işletmecilerin tercih etmesi gereken temel yaklaşımın IP tabanlı mesajlaşma hizmetlerini taklit etmeye çalışmaktan ziyade SMS hizmetinin güçlü yönlerine odaklanma olduğu ifade edilmektedir. Bazı işletmecilerin IP tabanlı mesajlaşma hizmetleri ile rekabet edebilmek için kendi IP tabanlı mesajlaşma uygulamalarını geliştirdikleri, bu uygulamaların diğer şebekelerde çalışmasında sorunlar yaşandığı ve başarı şansının sınırlı olduğu, uygulamaların diğer şebekelerde birlikte çalışabilirliğini tesis etmenin SMS hizmetinin gelişerek Zengin İletişim Hizmetleri (RCS) formuna dönüşmesine yol açabileceği ancak bu durumun tüm endüstri çapında ortak girişimlerin başarısına ve ortak standartların geliştirilmesine bağlı olduğu belirtilmektedir.¹⁴

BEREC

BEREC

1. LATAM-AB Telekom Ve Medya Sempozyumu'nda Rekabet Ve Yatırım Vurgusu

LATEM&AB Telekom ve Medya Sempozyumlarının 6'ncısı, 5-6 Kasım tarihlerinde Kolombiya yapılmıştır. BEREC Başkanı Fátima Barros rekabetin yeni altyapı yatırımları için itici güç olduğunu, bu anlamda AB'nin uzun vadeli bağlantı ihtiyaçlarına yönelik oluşturulan "Sayısal Tek Pazar" stratejisi bağlamında rekabete özel önem verdiklerini ifade etmiştir. Barros ayrıca, Telekom sektöründeki finansal krize ve yeni sektör oyuncularını olan OTT (over-the-top) servis sağlayıcılarının

¹⁴

Konuya

ilişkin

ayrıntılı

bilgiye

<https://gsmintelligence.com/research/?file=83a891d0a7a7cbc75a964f92c66bf494&download>

adresinden

ulaşılabilir.

telekom işletmecileri nezdinde oluşturduğu rekabet baskısına da atıf yapmak suretiyle, sayısal tek pazara geçiş ve yeni düzenleyici çerçevenin oluşturulmasındaki zorluklara işaret etmiş ve bu hususta BEREC'in girişimlerini açıklamıştır.

Sempozyumda, telekom işletmecileri, OTT servis sağlayıcıları ve kullanıcıların birbirleriyle olan ilişkileri; güvenlik ve kişisel verilerin gizliliğinin sağlanmasındaki zorluklar ve yeni nesil şebekelerde gerçekleştirilen/gerçekleştirilecek düzenlemelerin müzakere edilmesi amacıyla paneller yapılmıştır.¹⁵



ICANN

İnternet Tahsisli Adlar ve Sayılar Kurumu (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers - ICANN); IP adreslerinden ve alan adı sistemi (Domain Name System - DNS) kök sunucularının işletilmesinden sorumlu; internetin istikrarlı, güvenli ve birlikte çalışabilir bir biçimde sürdürülmesi için çalışan, kar amacı gütmeyen bir kuruluştur. ICANN'in üyeleri tüm dünyaya dağılmış teknik, ticari, kamu, akademik kökenli taraflar ve kullanıcılar olmak üzere çeşitli ilgi alanlarına sahip gerçek ve tüzel kişilerden oluşmaktadır. 1998 yılında ABD Hükümeti ile imzaladığı sözleşme kapsamında ICANN'in başlıca görevleri arasında;

- İnternete dünya çapında bağlanılabilirliğin korunması için gerekli olan teknik parametrelerin belirlenmesi ve koordinasyonu,
- IP adres uzayının düzenlenmesi ve idaresi,
- DNS'in işletiminin sürdürülmesi ve DNS'e hangi durumlarda birinci derece alan adlarının ekleneceği konusunda politikalar geliştirilmesi

bulunmaktadır.

¹⁵ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye, http://berec.europa.eu/eng/news_and_publications/whats_new/3417-berec-chair-addresses-competition-and-investment-challenges-at-the-latam-eu-symposium-on-telecoms-media-regulation adresinden ulaşılabilmektedir.

1. 2013 Kayıt Operatörleri Akreditasyon Sözleşmesi Whois Doğruluk Programı Şartnamesi Gözden Geçirme Sonuçları

2013 Kayıt Operatörleri Akreditasyon Sözleşmesi Whois Doğruluk Programı Şartnamesi; ICANN'e akredite olmuş kayıt operatörlerinin Whois verileri ile müşteri hesap bilgilerini geçerli kılabilmesi ve doğrulayabilmesi için gereklilikleri ortaya koymakta olup ilk olarak kullanımının birinci yılı itibarıyla ICANN ile Kayıt Operatörleri Paydaş Grubu (Registrar Stakeholder Group - RrSG) tarafından gözden geçirilmesini gerektirmektedir.

Bu kapsamda, söz konusu Şartname ICANN ile RrSG tarafından yapılan gözden geçirme çalışmaları tamamlanmıştır. Bu süreçte, olası güncellemeler Mayıs 2015'te yayımlanmış olup bu kapsamda topluluk üyelerinden 22 tane görüş alınmıştır. Konuya ilişkin olarak ICANN ile RrSG arasında yapılan müzakereler ile kamuoyundan iletilen görüşler çerçevesinde şuan itibarıyla söz konusu Sözleşme'de herhangi bir güncelleme yapılmasına ihtiyaç duyulmadığı sonucuna varılmıştır¹⁶.



ENISA

ENISA; Avrupa Birliğinin, Avrupa Birliğine üye devletlerin ve özel sektörün şebeke ve bilgi güvenliği problemlerini önleme, adresleme ve bu problemlere cevap verme kabiliyetlerini geliştirmek için kurulan bir uzmanlık kuruluşudur. ENISA; üye ülkelere siber güvenlik konusunda tavsiyelerde bulunmakta, veri analizi yapmakta, farkındalığı arttırmakta ve kamu ile özel sektör arasında işbirliğini destekleyici faaliyetlerde bulunmaktadır.

1. Siber Avrupa 2016

“Birlikte daha güçlüyüz: bir sonraki siber krizi için hazır olun” sloganlı Siber Avrupa 2016 tatbikat programına ilişkin planlama çalışmaları, 26-27 Ekim 2015 tarihinde

¹⁶ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.icann.org/news/announcement-2-2015-11-16-en> adresinden ulaşılabilmektedir.

gerçekleştirilen ve 26 farklı ülkeden uzmanların katılım sağladığı İlk Planlama Konferansı kapsamında resmi olarak başlatılmıştır. Tatbikata katılım çağrısı 2016 yılının başlarında yapılacaktır¹⁷.



ETSI

Dünya çapında 62 ülkeden yaklaşık 700 üyeye sahip olan ETSI, bilgi ve iletişim teknolojileri alanında tüm dünyaca uygulanabilir standartlar üretmektedir. Avrupa Birliği tarafından resmi olarak Avrupa Standart Kuruluşu kabul edilmektedir.

1. Melez Genişbant Yayın TV (Hybrid Broadcast Broadband - HbbTV) için Yeni Standart

Hâlihazırda 20'nin üstünde ülke tarafından başlatılan HbbTV hizmetleri; kullanıcıların, yayını zenginleştiren daha fazla içeriğe erişmesini sağlamaktadır. Yayıncılara ise bilgi hizmetleri, seç-izle hizmetleri, elektronik program rehberi, interaktif pazarlama gibi ileri seviyede interaktif hizmetleri ile internet uygulamalarını, yayınları kapsamında sunmalarına imkân tanımaktadır. ETSI tarafından yayımlanan TS 102 796'nın son versiyonu olan (V1.3.1) HbbTV 2.0 kapsamında; eş aygıt desteği, HTML5 kullanıcı tecrübesi ile Ultra HD ve yüksek etkinlikte video kodlama (High Efficiency Video Coding - HEVC) gibi ileri seviye video sunum özellikleri de standart dokümanına dâhil edilmiştir¹⁸.

2. Açık Kaynak ve Standartlar

ETSI tarafından 19 Kasım 2015 tarihinde açık kaynak (open source) ve standartlar üzerine bir zirve düzenlenmiştir. Açık kaynak tarafları ile standardizasyon kurumlarının bir araya geldiği söz konusu zirve kapsamında iki taraf arasındaki

¹⁷ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.enisa.europa.eu/media/news-items/are-you-ready-for-the-next-cyber-crisis> adresinden ulaşılabilir.

¹⁸ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <http://www.etsi.org/news-events/news/1026-2015-11-etsi-releases-new-specification-for-hbbtv-2-0> adresinden ulaşılabilir.

etkileşimi artırıcı ve kolaylaştırıcı fikirler hakkında görüş alışverişinde bulunulmuştur. Zirveye katılım sağlayan konuşmacılar tarafından; açık kaynak ile standartların rekabetçi değil tamamlayıcı olduğu; açık kaynağın inovasyon ve hızlı gelişim için önemli olduğu; bununla birlikte standartların da birlikte çalışabilirlik, ürün ve hizmetlerde güven kapsamında uzun dönemde denge sağladığı ve geniş/kompleks sistemler için konsensus oluşturduğu hususlarının altı çizilmiştir. Sanallaştırma ve bulut teknolojilerinin şekillendirdiği yeni nesil şebeke sistemlerinde açık kaynak yazılımları ile birlikte çalışmanın öneminin arttığı hususu vurgulanmıştır.¹⁹

¹⁹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <http://www.etsi.org/news-events/news/1029-2015-11-news-open-source-and-standards-work-together-at-etsi> adresinden ulaşılabilmektedir.



GENİŞBANT

1. Avrupa Genişbant Ödülleri

AB Komisyonu, 2020 sayısal gündemi çerçevesinde AB çapında kırsal ve kentsel alanlarda en az 30 Mbps hız sağlayacak en iyi 5 projeyi belirlemek için bir yarışma düzenlemiştir.

Sosyo-ekonomik etki ve maliyet, yenilikçi iş modeli ve finansal model, maliyet azaltma ve ortak yatırım tedbirleri, açık erişim ve rekabet ile süreklilik ve hizmet kalitesi kategorilerinde ele alınan projeye Avrupa genelinde 17 farklı ülkeden 48 farklı başvuru yapılmıştır. Ödül töreninde, AB Komisyonu'nun Sayısal Ekonomi ve Toplumdan Sorumlu Komiseri Günther Oettinger ulusal ve bölgesel girişimlerin yanı sıra kırsal alanlara odaklı projelerin mevcut olduğunu ifade etmiştir.

Bu projelerden;

- Almanya'dan sunulan Breitband Nordhessen projesi, maliyet azaltma ve ortak yatırım kategorisinde,
- Litvanya'dan sunulan RAIN II projesi, sosyo-ekonomik etki ve maliyet kategorisinde,
- Hollanda'dan sunulan CAI Harderwijk projesi açık erişim ve rekabet kategorisinde,
- İspanya'nın Katalonya bölgesinin Vic belediyesindeki guifi.net projesi, Yenilikçi iş modeli ve finansal model kategorisinde,
- İsveç'in Stokholm bölgesindeki Stokab projesi süreklilik ve hizmet kalitesi kategorisinde

ödüle layık görülmüştür.²⁰

²⁰ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/five-projects-got-first-ever-european-broadband-award> adresinden ulaşılabilmektedir.